

vokáta. Minimální pojistná částka je 250 000 eur. (Pozn. redakce: Podle současného kurzu kolem sedmi milionů korun.) Toto ustanovení slouží k ochraně spotřebitelů a má chránit klienta před škodou na majetku, zapříčiněnou jednáním advokáta při porušení povinností. V minulosti bylo pro klienta relativně obtížné obdržet informace o pojišťovně advokáta, který porušil své povinnosti, což zákonodárce vyřešil doplněním § 51 odst. 6 BRAO další větou. Přímý výčet informací, které advokátní komora může předat, zajistí klientovi zejména více právní jistoty. Nyní advokátní komora vydá třetím osobám na jejich žádost informace o jménu, adrese, profesní pojišťovně advokáta a jeho pojišťovací číslo, jsou-li tyto informace zapotřebí k uplatnění nároku na náhradu škody proti advokátovi. Informace lze však vydat jen v případě, že advokát nemá legitimní zájem na nevydání těchto informací. Co je považováno za legitimní zájem, však zatím nebylo upřesněno.

7. Zrušení zákazu zřízení pobočky

Dle § 28 BRAO ve starém znění nesměli advokáti zřizovat pobočky ani konat zahraniční zasedání. Toto omezení bylo novelizací BRAO zrušeno. Advokát však musí nechat zapsat všechny své pobočky do elektronického seznamu advokátů.

8. Změny týkající se orgánů advokátních komor

Jelikož bylo při novelizaci BRAO změněno velké množství předpisů týkajících se orgánů advokátní komory, uvádíme pro příklad pouze dvě nejpodstatnější změny.

a) Změněno bylo ustanovení § 65 BRAO ve starém znění, které upravovalo podmínky volitelnosti členů představenstva. **Podle starého předpisu mohl být do řad představenstva volen jen člen komory starší pětaticeti let. Tato diskrepance mezi aktivním a pasivním volebním právem byla novelizací BRAO překonána. Nyní mají tudíž i mladí kolegové možnost, aby se přímo na úrovni představenstva podíleli na samosprávě advokacie.** Tato změna a již zmíněné zrušení čekací lhůty pro zápis k vrchnímu zemskému soudu podstatně posílily práva mladých advokátů. Tito mají nyní možnost přiměřeně prosazovat své zájmy od samého počátku své advokátní činnosti.

b) Dle ustanovení § 191a BRAO se při Spolkové advokátní komoře zřizuje orgán k vydávání stavovských předpisů. Tento orgán má za úkol vydávat stavovské předpisy pro výkon advokacie, tzv. Řád pro výkon advokacie (BORA). Počet členů tohoto orgánu záleží na počtu členů komory. Dle ustanovení § 191b odst. 1 BRAO ve

starém znění musí být do orgánu k vydávání stavovských předpisů na 1000 advokátů zvolen jeden člen.

Počet zapsaných advokátů však v posledních letech neustále stoupá a tím stoupá při volbách i počet členů orgánu k vydávání stavovských předpisů. V mezidobí vzrostl počet těchto členů na 137. Aby byla i přes tento růst zajištěna pracovní schopnost tohoto orgánu, byl § 191b odst. 1, 2. věta BRAO, za účelem minimalizace nákladů, pozměněn. V budoucnu musí být do orgánu k vydávání stavovských předpisů zvolen pouze jeden člen na 2000 advokátů.

Shrnutí

Změna zákona přináší advokátům i klientům vítané novinky. Profesní právo advokátů bylo přizpůsobeno moderní době. Zásadně lze vycházet z pozitivní změny současné situace pro spotřebitele i advokáty. Skutečnost, že se tím profese advokáta stává stále více průhledným povoláním, by měla být vzhledem k ochraně klientů přijatelná. Zejména se dá očekávat, že změny v budoucnu povedou ke zlepšení veřejného mínění o advokátní profesi.

❖ První autor je advokátem v Drážďanech, autorka je advokátkou v Lipsku.

Poskytování právních služeb na Ukrajině – praktické zkušenosti a související aspekty

Mgr. MONIKA ŠIMŮNKOVÁ HOŠKOVÁ

V svém příspěvku bych ráda navázala na zajímavý článek kolegy Mgr. Davida Šimka, který byl publikován v Bulletinu advokacie č. 1/2007 a pojednával o provozování advokacie na Ukrajině. Tento článek byl spíše teoreticky zaměřený a já se domnívám, že je přínosné pohlédnout na provozování advokacie a obecněji

na poskytování právních služeb na Ukrajině, jakož i na aspekty s tím související, i z praktického úhlu.

Možné způsoby poskytování právních služeb

Na základě novely zákona o advokacii č. N 355-V přijaté 16. listopadu

2006 je již principiálně možné, aby advokacii vykonávali i cizinci. Tato novela totiž zrušila jednu z podmínek do té doby platných pro výkon advokacie, a to státní občanství Ukrajiny. Ostatní podmínky však i nadále zůstaly nezměněny.

Advokátem tedy může být osoba, která

1. má vyšší právnické vzdělání potvrzené diplomem z Ukrajiny nebo na základě mezinárodních dohod diplomem z jiných zemí,
2. má praxi v právnické profesi nejméně dva roky,
3. hovoří státním jazykem Ukrajiny, tj. ukrajinsky,
4. složila kvalifikační zkoušku z ukrajinského práva a
5. obdržela oprávnění k výkonu advokátní činnosti a vykonala advokátní přísahu advokáta Ukrajiny.

Pokud jde o poskytování právních služeb zahraničními advokáty, základní limitující prvek, tj. striktní požadavek občanství Ukrajiny, byl tedy novelou zákona odstraněn. Novela však nepřinesla žádná upřesňující ustanovení, která by blíže upravovala požadavky na doložení splnění shora uvedených podmínek cizím advokátem a praktické řešení této otázky je v současné době předmětem diskuse v Ukrajinské advokátní komoře.

Zejména otázka uznávání cizích diplomů je nejasná a nelze vyloučit, že v případě neexistence příslušné mezinárodní dohody o uznávání diplomů bude splnění kritéria vzdělání značně problematické (např. mezi ČR a Ukrajinou taková dohoda neexistuje).

Lze také očekávat, že splnění kritérií uvedených sub 3. a 4. výše bude i nadále pro většinu zahraničních právníků ze zájmem o zápis do Ukrajinské právní komory poměrně náročné, ne-li do určité doby nemožné.

Je tudíž velmi pravděpodobné, že nedojde-li v blízké době k dalším změnám podmínek pro poskytování právních služeb zahraničními advokáty, bude v případě záměru zahraničního advokáta/právnicka poskytovat právní služby na Ukrajině i nadále převažovat způsob jejich poskytování prostřednictvím obchodní společnosti založené zahraničním advokátem nebo advokátní kanceláří podle ukrajinského práva.

Z tohoto důvodu považuji za přínosné a zajímavé pohlédnout blíže na základní pravidla zakládání společností na Ukrajině a aspekty s tím

související, týkající se zejména ochrany zahraničních investic a daňového systému.

Založení obchodní společnosti na Ukrajině

Obchodní společnost může být založena jak zahraniční právnickou a/nebo fyzickou osobou (tedy i např. veřejnou obchodní společností – advokátní kanceláří – založenou podle českého práva), tak vícero zahraničními a ukrajinskými právnickými a/nebo fyzickými osobami (joint-venture).

Ukrajinské právní předpisy pak upravují tyto typy obchodních společností:

1. akciové společnosti
2. společnosti s ručením omezeným¹
3. společnosti s dodatečným ručením
4. veřejné obchodní společnosti
5. komanditní společnosti

Cizí státní příslušníci, osoby bez státní příslušnosti, zahraniční právnické osoby a mezinárodní organizace mohou být zakladateli nebo společníky obchodních společností za stejných podmínek jako ukrajinské fyzické a právnické osoby.

Zakladatelé jsou povinni požádat o státní registraci obchodní společnosti ve státním rejstříku, přičemž právě registrací společnost vzniká a získává právní subjektivitu.

Registrace společnosti (včetně přípravy nezbytných dokumentů) obvykle trvá přibližně jeden měsíc (za předpokladu absence jakýchkoliv komplikací v procesu zakládání) a základní poplatky státním orgánům za registraci nepřesahují 500 ukrajinských hřiven (tj. cca 2100 korun českých).

Pro výkon některé z omezeného počtu podnikatelských činností musí společnost získat obchodní licenci. Na žadatelích o obchodní licenci je požadována zvláštní kvalifikace (splnění vzdělanostních, organizačních, technických nebo jiných požadavků). **Poskytování právních služeb mimo advokacii, tedy prostřednictvím**

obchodní společnosti, však žádnou zvláštní licenci v současné době nevyžaduje.

Jiným způsobem implementace zahraniční osoby na Ukrajině je založení tzv. reprezentační kanceláře. Hlavním předmětem činnosti reprezentační kanceláře by měl být marketing a propagace mateřské zahraniční právnické osoby na Ukrajině. V poslední době je však stále častější a připouští se, že reprezentační kanceláře vykonávají i obchodní činnost.

Reprezentační kancelář nemá právní subjektivitu a svou činnost vykonává jménem a na účet mateřské zahraniční osoby (společnosti). Tato forma je tak nepraktická z pohledu komplikovaných předpisů týkajících se zdanění zisků těchto reprezentačních kanceláří.

Proto pro poskytování právních služeb, jakož i jakékoliv jiné podnikání na Ukrajině, lze tedy rozhodně doporučit založení samostatné obchodní společnosti.

Ochrana zahraničních investic

Zahraníční investice na Ukrajině mohou mít formu:

1. menšinového nebo většinového podílu ve společnosti nebo jiného nabytí akcií (obchodních podílů) v obchodních společnostech založených dle ukrajinského práva;
2. zřízení odštěpného závodu, zahraničních poboček či jiných složek zahraničních právnických osob na Ukrajině;
3. nabytí movitého či nemovitého majetku, práv duševního vlastnictví, akcií nebo jiných cenných papírů či práva užívat přírodní zdroje na území Ukrajiny.

Jestliže zahraniční kapitál tvoří minimálně 10 % základního kapitálu společnosti, společnost je považována za společnost se zahraničním kapitálem. Zahraniční investice jsou pak chráněny buď bilaterálními mezinárodními smlouvami o vzájemné podpoře a ochraně investic,

nebo na základě vnitrostátních právních předpisů.

Z ukrajinských právních předpisů poskytuje ochranu tzv. zákon o zahraničních investicích (zákon číslo 93/96). Na jeho základě, ať již je zahraniční investice na Ukrajině provedena v jakékoli formě, by měla být zaregistrována do tří pracovních dnů od jejího provedení. Pokud je investice řádně zaregistrována, zahraniční investoři těží ze speciálních záruk, kterými jsou:

1. Ochrana proti legislativním změnám

Pokud nová právní úprava změni záruky na ochranu zahraničních investic (například zpřísní podmínky pro zahraniční investory), během následujících 10 let od okamžiku účinnosti takovéto nové právní úpravy má zahraniční investor právo požadovat aplikaci záruk, které byly stanoveny předcházející právní úpravou.

2. Ochrana proti vyvlastnění, jakož i proti nezákonným postupům vládních orgánů a jejich orgánů

Zahraníční investice nemohou být znárodněny a státní orgány nemají právo zabavovat investice, vyjma případů jejich potřeby pro ochranu při nehodách, haváriích, epidemiích apod. V takovém případě může být zabavení provedeno pouze na základě rozhodnutí státních orgánů zmocněných ukrajinskou vládou.

3. Náhrada škody vzniklé zahraničním investorům

Zahraníční investoři mají právo na peněžitou náhradu škody, včetně ušlého zisku, jakož i morální újmy způsobené nezákonným jednáním, opomenutím nebo porušením povinností státních orgánů a jejich pracovníků.

4. Ochrana v případě ukončení investiční činnosti

Po ukončení investiční činnosti má zahraniční investor právo na vrácení svých investic nejpozději do šesti měsíců ode dne ukončení takovéto činnosti.

5. Záruka přeshraničních převodů zisků, příjmů a jiného majetku získaného jako výsledek zahraničních investic

Zahraníční investoři mají zaručenu výplatu zisků, výnosů a dalších příjmů, získaných jako výsledek zahraničních investic poté, co uhradí všechny daně, náklady a jiné povinné platby.

Hlavní mezistátní smlouvy mezi Českou republikou a Ukrajinou vztahující se k investiční činnosti českých občanů na Ukrajině

Mezi Českou republikou a Ukrajinou je účinná celá řada mezistátních smluv, ať již takových, které tyto státy převzaly jakožto právní nástupci svých předchůdců, tj. Československa, resp. Svazu sovětských socialistických republik, nebo těch, které byly uzavřeny až poté, kdy se oba státy osamostatnily.

Smlouvy jsou k dispozici ve Sbírce mezinárodních smluv a Sbírce zákonů, jejich přehled je k dispozici ve veřejně dostupných informačních zdrojích Ministerstva zahraničních věcí České republiky.

Za nejdůležitější smlouvy, jejichž obsah má pro české investory na Ukrajině praktický dopad a je dobré seznámit se s jejich obsahem, lze považovat tyto tři smlouvy:

1. Smlouva mezi Českou republikou a Ukrajinou o právní pomoci v občanských věcech ze dne 28. května 2001, platná od 8. listopadu 2002 a publikovaná pod č. 123/2002 Sb. m. s.

2. Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Ukrajiny o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku ze dne 30. června 1997, platná od 20. dubna 1999 a publikovaná pod č. 103/1999 Sb.

3. Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Ukrajiny o podpoře a vzájemné ochraně investic ze dne 17. března 1994, platná od 2. listopadu 1995 a publikovaná pod č. 23/1996 Sb.

Ukrajinský daňový systém

Ukrajinské daně, odvody a všeobecné zásady zdanění jsou stanoveny v zákoně o daňovém systému Ukrajiny (zákon č. 93/96). **Stávající ukrajinská daňová struktura se skládá z celostátních a místních daní a systém celostátních daní je podobný daňovému systému rozvinutých evropských zemí.**

Na zahraniční osoby (právnícké i fyzické) a mezinárodní transakce se v ukrajinském daňovém systému vztahují určité odlišnosti. Tyto odlišnosti jsou často dále upravovány dohodami o zamezení dvojího zdanění mezi Ukrajinou a dalšími státy, např. právě dohodou uvedenou v předchozí kapitole sub 2.

Daň z příjmů

V současné době je sazba daně z příjmu právnických osob obecně 25 procent a sazba daně z příjmu fyzických osob 15 procent.

Jednotná daň

Ukrajinské právní předpisy umožňují fyzickým osobám – podnikatelům a právnickým osobám za určitých podmínek placení tzv. jednotné daně, kdy je místo standardních daní předepsaných hlavním daňovým systémem placena zvláštní zjednodušená daň. Daňové sazby jsou 6 % nebo 10 %, přičemž poplatníci se sazbou 10 % nemají povinnost platit daň z přidané hodnoty.

Pro účely jednotné daně nejsou brány v úvahu náklady a jejím základem je tedy částka odpovídající hrubému příjmu (resp. obratu) poplatníka.

Daň z přidané hodnoty

Její principy a fungování jsou obdobné jako v jiných evropských zemích. Základní sazba je 20 % ze základu daně, kterým je zpravidla smluvní hodnota dodaného zboží a služeb, včetně spotřební daně a cla. Pokud by smluvní cena byla o více než 20 % nižší než cena obvyklá na trhu za obdobné zboží nebo

služby, je pro účely daně z přidané hodnoty nutné vycházet z této obvyklé ceny. Při exportu zboží a zajištění souvisejících služeb se aplikuje daňová sazba 0 procent.

Další daně

Mezi nejdůležitější daně a poplatky dále patří:

1. Spotřební daň (na určité druhy

zboží jako je alkohol, tabák, motorová vozidla apod.).

2. **Cla** (zejména při dovozu zboží).

3. **Daň z pozemků** (v závislosti na umístění pozemku a jeho typu).

4. **Místní daně** (např. daň za inzerce, parkovací daně, rekreační daně).

Závěr

Výše uvedenými tématy by bylo možné se zabývat podrobně na mnoha stranách. Věřím však, že poskytnuté informace mohou pomoci případným zájemcům o podnikání na Ukrajině, třeba právě v oblasti poskytování právních služeb, utvořit si lepší představu o podmínkách takového podnikání.

❖ Autorka je advokátkou v Praze.

¹ Existují pravidla omezující řetězení společnosti s ručením omezeným (s. r. o.) a akciové společnosti (a. s.) s jediným společníkem. To znamená, že s. r. o. nebo a. s. s jediným společníkem nemůže jakožto jediný zakladatel zřídit jinou a. s. nebo s. r. o.

Advokátní informační systém

On-line systém pro vedení a správu advokátní kanceláře

Jste advokát a rád byste ...?

- řídil svou advokátní praxi bez ohledu na aktuální **místo pobytu**
- maximalizoval **finanční výnos** své advokátní praxe
- **snížil náklady** na vedení své advokátní kanceláře
- měl svá data a kauzy **v přehledné formě vždy s sebou**
- **minimalizoval dojíždění** do kanceláře
- **efektivně** využíval svého času
- **kontroloval činnost** svých **zaměstnanců** a sledoval jejich výkony
- poskytoval své advokátní služby **pomocí internetu**
- vlastnil **zabezpečený** elektronický archiv svých kauz
- **sdílel dokumenty** mezi pracovníky advokátní kanceláře
- získal webové **stránky ZDARMA**
- **jednoduše ovládal** svoji kancelář i bez znalostí informačních technologií

Advocat Service s.r.o.

Distributor pro ČR: Web & Media a.s., Václavské nám. 832/19, Praha 1, tel.: +420 222 360 152, e-mail: ais@web-media.cz, www.e-advokatnikancelar.cz